

Die Mährische Galerie in Brno

Das Seminar für Kunstgeschichte der Masaryk Universität in Brno

Das Institut für Kunstgeschichte der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik

laden gemeinsam zur Teilnahme an der Konferenz

Barocke Wandmalerei in Mitteleuropa

Brno (Brünn) – Praha (Prag): 27. September – 1. Oktober 2005

In jüngster Vergangenheit wurden in der Tschechischen Republik drei Projekte gestartet, die auf das Studium der Wandmalereien des 17. und 18. Jahrhunderts ausgerichtet sind. Dabei handelt es sich um Forschung und Erneuerung der Gemälde von Franz Anton Maulbertsch in Mühlfraun (Mährische Galerie in Brno), um die Erforschung der Ikonographie der barocken Bibliothekssäle in Böhmen und Mähren (Masaryk Universität in Brno) und um die Dokumentation der barocken Wandmalereien in Prag (Institut für Kunstgeschichte der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik). Im Zusammenhang mit diesen Projekten wird eine Konferenz abgehalten, deren Ziel darin besteht, die verschiedenen Ansätze zur Erforschung und Interpretation von Wandmalereien als spezielles visuelles Phänomen zu präsentieren. Die Konferenz wird Schutzstrategien, Katalogisierungsmethoden und Problemen der kunsthistorischen Interpretation barocker Wandmalereien gewidmet werden. Ein weiteres Ziel ist die Vermittlung von Information über im Ausland laufende Projekte und die Anknüpfung einer internationalen Zusammenarbeit bei der Erforschung des gegebenen Bereiches der Barockkunst. Zu dieser Zusammenkunft wurden die führenden europäischen und hiesigen Fachleute im Bereich des Studiums der Barockkunst eingeladen. Mit Ihrer willkommenen Teilnahme geben Sie der Entwicklung der genannten Projekte Hilfestellung und fördern das Interesse der Experten und des Laienpublikums an einem bedeutenden Bestandteil des europäischen kulturellen Erbes.

Marek Pokorný,

Direktor der Mährischen Galerie in Brno

Prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc.,

Leiter des Seminars für Kunstgeschichte der Masaryk Universität in Brno

Doc. PhDr. Lubomír Konečný,

Direktor des Instituts für Kunstgeschichte der tschechischen Akademie der Wissenschaften

Konferenzprogramm:

Dienstag 27. September – Brno (Bünn):

„Barockkunst – Auftraggeber, Residenz, kulturelles Umfeld“

nachmittags Besuch barocker Interieurs in Brünn

Begrüßungsgesellschaftsabend

Mittwoch 28. September – Brno (Brünn):

„Die Malerei der 2. Hälfte des 18. Jhdts. in Mitteleuropa – F. A. Maulbertsch und sein Umkreis in Mähren“

nachmittags Exkursion zur Kirche in Mühlfraun (Dyje) – Restaurierung von Maulbertschgemälden

abends gemeinsame Fahrt nach Prag

Donnerstag 29. September – Praha (Prag):

„Bibliotheca - domus Sapientiae:

Die künstlerische Dekoration barocker Bibliothekssäle und ihre Interpretation“

nachmittags Besuch des Clementinums und des Kgl. Prämonstratenserstifts Strahov

Freitag 30. September – Praha (Prag):

„Bestandsaufnahme und Interpretation:

Strategien zur Erforschung mitteleuropäischer barocker Wandmalereien“

Gesellschaftsabend

Samstag 1. Oktober – Praha (Prag):

Exkursion – Wandmalereien in Prager Barockinterieurs

Programmänderungen vorbehalten

Beiträge zu folgenden Themenbereichen sind auf der Konferenz besonders willkommen

I.

Wandmalerei im kulturellen Kontext der frühen Neuzeit:

Residenz – Auftraggeber – Künstler

Decorum

zeitgenössische Ästhetik und Kunstkritik

II.

Die Malerei der zweiten Hälfte des 18. Jhdts. in Europa – Zentrum und Provinz

(Süddeutschland, Österreich, Slowenien, Ungarn, der Banat, Polen)

Die Wandgemälde von Franz Anton Maulbertsch und seines Umkreises

Die Bedeutung von kunsttechnologischen Untersuchungen für die kunstwissenschaftliche Interpretation von barocken Wandmalereien

III.

Künstlerische Dekoration barocker Bibliothekssäle und ihre Interpretation

IV.

Fragen zu kunsthistorischen Spezifika der Wandmalerei:

- Wandmalereien im sakralen und profanen Raum

- Fresko – Bild – Text - Betrachter

- Wandmalereien im Kontext der Barockarchitektur

Bedeutung der Bestandsaufnahme für die Interpretation, Bedeutung der Interpretation für die Bestandsaufnahme barocker Wandmalereien

Dokumentationsprojekte für barocke Wandmalereien in Mitteleuropa

Diese Einladung wird unter anderem folgenden Personen gesendet:

apl. Prof. Dr. Sibylle Appuhn-Radtke, Ao. Prof. Doz. Dr. Monika Dachs, Anna Jávora, PhD., Prof. Dr. Frank Büttner, Ao. Univ.-Prof. Dr. Petr Fidler, Thomas Frangenberg, PhD., Dr. Eric Garberson, PD Dr. Christian Hecht, Prof. PhDr. Mojmír Horyna, Dr. Markus Hundemer, Prof. Thomas DaCosta Kaufmann, Dr. phil. Manfred Koller, Doc. PhDr. Lubomír Konečný, Andrzej Koziel, Ph. D., Prof. PhDr. Jiří Kroupa, Ao. Univ.-Prof. Dr. Gregor Martin Lechner OSB, O. Univ. Prof. Dr. Hellmut Lorenz, Prof. Dr. Karl Möseneder, OR Dr. Friedrich Polleroß, Prof. PhDr. Pavel Preiss, O. Univ.-Prof. Dr. Artur Rosenauer, DrSc., Prof. PhDr. Lubomír Slaviček, CSc., Prof. Dalibor Veselý, Prof. Dr. Heinfried Wischermann u.a.

Praktische Hinweise:

Für jeden Konferenzbeitrag sind 20 Minuten vorgesehen. Als Konferenzsprachen wurden Deutsch und Englisch gewählt, die Beiträge werden ins Tschechische gedolmetscht. Von den eingereichten Texten der Konferenzbeiträge wird ein Sammelband erstellt.

Den Vortragsteilnehmern werden die Kosten für den Aufenthalt in der Tschechischen Republik und ein Autorenhonorar erstattet. Über die einzelnen Programmpunkte werden die eingeschriebenen Teilnehmer laufend informiert. Ihre eventuellen Fragen richten Sie bitte an die unten aufgeführte Kontaktadresse.

Wir bitten alle interessierten Teilnehmer, ihre Teilnahme und evtl. Beiträge bis spätestens 31. März 2005 unter der Kontaktadresse anzumelden. Ein Abstract des Vortrags (höchstens 1 Seite) sollte bis zum 15. Juni 2005 zugesandt werden. Die endgültige Fassung des Beitrags wird den Veranstaltern (in digitaler Form) während der Konferenz ausgehändigt.

Kontaktadresse:

Martin Mádl

Institut für Kunstgeschichte der. Akad. d. Wiss. d. Tschechischen Rep.

Husova 4, CZ - 110 00 Praha 1

Telefon: 00420/221183551

Fax. 00420/222221654

E-mail: madl@udu.cas.cz

Die Organisatoren der Konferenz freuen sich auf Ihre Teilnahme

Mgr. Zora Wörgötter,

Mährische Galerie in Brno

Mgr. Michaela Loudová, PhD.

Seminar für Kunstgeschichte der Masaryk Universität in Brno

Mgr. Martin Mádl, PhD.,

Institut für Kunstgeschichte der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik

Institut für Kunstgeschichte
Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik
Husova 4
110 00 Praha 1
Tschechische Republik

Anmeldung

Ich melde mich hiermit zur Teilnahme an der Konferenz "Barocke Wandmalerei in Mitteleuropa", Brno – Prag: 27. September – 1. Oktober 2005 an. Auf der Konferenz werde ich einen Vortrag halten über das Thema:

.....

.....

Name:

Adresse:

Telefon:

E-mail:

Datum:

Unterschrift:

Nach Erhalt Ihrer Anmeldung werden Ihnen hinsichtlich Verkehrsverbindungen und Unterkunft nähere Informationen zugesendet.

Moravská galerie v Brně
Seminář dějin umění Masarykovy University v Brně
Ústav dějin umění Akademie věd České republiky

si Vás společně dovolují co nejsrdečněji pozvat k účasti na konferenci

Barokní nástěnná malba ve střední Evropě

Brno – Praha: 27. září – 1. října 2005

V nedávné době byly v České republice zahájeny tři projekty, zaměřené na studium nástěnných maleb 17. a 18. století. Jedná se o průzkum a obnovu maleb Franze Antona Maulbertsche v Dyji (Moravská galerie v Brně), o výzkum ikonografie barokních knihovnických sálů v Čechách a na Moravě (Masarykova Univerzita v Brně) a o dokumentaci barokních nástěnných maleb v Praze (Ústav dějin umění Akademie věd České republiky). V souvislosti s těmito projekty bude uspořádána konference, jejímž cílem je prezentovat různé přístupy ke zkoumání a interpretaci nástěnných maleb jako specifického vizuálního fenoménu. Obsah konference bude věnován strategii ochrany, metodám katalogizace a problémům uměleckohistorické interpretace barokních nástěnných maleb. Dalším cílem bude zprostředkování informací o projektech probíhajících v zahraničí a navázání mezinárodních kontaktů při výzkumu dané oblasti barokního umění. Na setkání jsou zváni přední evropští i domácí odborníci v oblasti studia barokního umění. Svou vítanou účastí můžete napomoci rozvoji uvedených projektů a podpořit zájem odborné i širší laické veřejnosti o významnou složku evropského kulturního dědictví.

Marek Pokorný,
ředitel Moravské galerie v Brně

Prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc.,
vedoucí Semináře dějin umění Masarykovy university v Brně

Doc. PhDr. Lubomír Konečný,
ředitel Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky

Program konference:

úterý 27. září (Brno):

„Barokní umění – objednavatel, sídlo, kulturní prostředí“

odpoledne návštěva barokních interiérů v Brně

uvítací společenský večer

středa 28. září (Brno):

„Malířství druhé poloviny 18. století ve střední Evropě – F. A. Maulbertsch a jeho okruh na Moravě“

odpoledne exkurze kostela v Dyji – restaurování Maulbertschových maleb

večer společná cesta do Prahy

čtvrtek 29. září (Praha):

„Bibliotheca - domus Sapientiae“

- umělecké dekorace barokních knihovnických sálů a jejich interpretace

odpoledne návštěva Klementina a Královské kanonie premonstrátů na Strahově

pátek 30. září (Praha):

„Evidence a interpretace: strategie výzkumu barokních nástěnných maleb ve střední Evropě“

společenský večer

sobota 1. října (Praha)

exkurze – nástěnné malby v pražských barokních interiérech

Změna programu vyhrazena.

Na konferenci budou zvláště vítány příspěvky věnované těmto tématům:

I.

Nástěnná malba v kulturním kontextu raného novověku:

- sídlo – objednavatel – umělec
- decorum
- dobová estetika a umělecká kritika

II.

Malířství druhé poloviny 18. století v Evropě – centrum a provincie
(jižní Německo, Rakousko, Slovinsko, Uhry, Banát, Polsko ad.)

Nástěnné malby Franze Antona Maulbertsche a jeho okruhu

Význam restaurátorského průzkumu pro uměnovědnou interpretaci barokních nástěnných maleb

III.

Umělecká výzdoba barokních knihovnických sálů a její interpretace

IV.

Otázky uměleckohistorických specifik nástěnné malby:

- nástěnná malba v sakrálním a profánním prostoru
- freska – obraz – text - divák
- nástěnná malba v kontextu barokní architektury

Význam evidence pro interpretaci, význam interpretace pro evidenci barokních nástěnných maleb

Projekty dokumentace barokních nástěnných maleb ve střední Evropě

Tuto pozvánku zasíláme mimo jiné na adresu:

apl. Prof. Dr. Sibylle Appuhn-Radtke, Ao. Prof. Doz. Dr. Monika Dachs, Anna Jávora, PhD., Prof. Dr. Frank Büttner, Ao. Univ.-Prof. Dr. Petr Fidler, Thomas Frangenberg, PhD., Dr. Eric Garberson, PD Dr. Christian Hecht, Prof. PhDr. Mojmír Horyna, Dr. Markus Hundemer, Prof. Thomas DaCosta Kaufmann, Dr. phil. Manfred Koller, Doc. PhDr. Lubomír Konečný, Andzej Koziel, Ph. D., Prof. PhDr. Jiří Kroupa, Ao. Univ.-Prof. Dr. Gregor Martin Lechner, OSB, O. Univ. Prof. Dr. Hellmut Lorenz, Prof. Dr. Karl Möseneder, OR Dr. Friedrich Polleroß, Prof. PhDr. Pavel Preiss, O. Unvi.-Prof. Dr. Artur Rosenauer, DrSc., Prof. PhDr. Lubomír Slaviček, CSc., Prof. Dalibor Veselý, Prof. Dr. Heinfried Wischermann ad.

Praktické informace:

Doba vyhrazená jednomu příspěvku bude 20 minut. Konferenčními jazyky byly zvoleny němčina a angličtina. Z odevzdaných textů konferenčních příspěvků bude připraven sborník.

Účastníkům, kteří přednesou konferenční příspěvek, budou uhrazeny náklady na pobyt (ubytování a stravné) v České republice. O podrobnostech programu budou zapsaní účastníci průběžně informováni. Se svými dotazy se můžete obracet na níže uvedenou kontaktní adresu.

Prosíme všechny zájemce o účast, aby svou účast a případné příspěvky ohlásili nejpozději do 15. dubna 2005. Abstrakt přednášky (max. 1 stránka) je třeba zaslat na kontaktní adresu do 15. června 2005. Příspěvek v závěrečné úpravě (v digitální formě) je třeba předat pořadatelům během konference.

Kontaktní adresa:

Martin Mádl
Ústav dějin umění AV ČR
Husova 4, 110 00 Praha 1, ČR
telefon: 00420/221183551
fax. 00420/222221654
e-mail: madl@udu.cas.cz

Na Vaši milou účast se těší organizátoři konference

Mgr. Zora Wörgötter,
Moravská galerie v Brně

Mgr. Michaela Loudová, PhD.
Seminář dějin umění Masarykovy university v Brně

Mgr. Martin Mádl, PhD.,
Ústav dějin umění Akademie věd České republiky

Ústav dějin umění AV ČR

Husova 4

110 00 Praha 1

e-mail: madl@udu.cas.cz

Přihláška

A. Přihlašuji se tímto k účasti na konferenci „Barokní nástěnná malba ve střední Evropě“,
Brno – Praha: 27. – 1. října 2005.

B. Během konference přednesu příspěvek na téma:

.....

.....

Datum:

Jméno:

Adresa:

Telefon:

E-mail:

Podpis: